

ΟΝΕΙΡΟ ΟΛΟΦΑΝΕΡΟ

ΣΤΟΝ ΠΕΤΡΟ ΠΕΡΣΑΚΗ

Στὸ Γιάννο παράγγειλε ἡ Κυρὰ Κατίνα ξύλα, καὶ τᾶφερε κατὰ τὴ συμφωνία του στὶς δέκα τὴ νύχτα, μὲ τὸ γαῖδουρι του, γιατί φοβόταν τὴν ἡμέρα μὴν τὸν πιάσει ὁ σταθμάρχης ἢ κανένας χωροφύλακας καὶ τοῦ τὰ ξεφορτώσει στὴ μέση τοῦ δρόμου, ἐπειδὴ πῆγαινε καὶ τᾶκοβε κρυφὰ στὸν Ὑμηττό.

Ἔϊτανε σαράντα ὡς σαρανταπέντε χρονῶν, μέτριο ἀνάστημα, τσαρούχια χλιομπλωμένα, βλαχόκαλτσες, φουστανέλλα ἀλατσαδένια κοντὴ καὶ στενὴ, μόλις δυό-τρεις πῆγες κρεμασμένη γύρω στὴ μέση του, ξεσκισμένη καὶ βρωμικὴ, ποικάμισο σκούρο, ζιποῦνι μαύρο, σκουφάκι στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλιοῦ, σελάχι ποῦ τοῦ ῥχότανε φαρδύ καὶ τοῦ ἔπεφτε κάτω ἀπ' τὴν κοιλία, καὶ τοῦ ἔδινε μιὰ στάση ποῦ εἶχαν ἄλλοτε οἱ γυναῖκες μὲ τοὺς κορσέδες τῆς μόδας «droit devant».

Ντροπαλὸς καὶ ἀμίλητος ἀλλὰ καὶ ὅταν μιλοῦσε τὰ μεγάλα του μαῦρ' ἀκόμα μουστάκια σκέπαζαν τὰ χεῖλη του μὲ τὰ σφιγμένα δόντια καὶ φαινότανε σὰ νὰ ξεωκοῦσε.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ ἦρθε νὰ ζυγίσει τὰ ξύλα. Τὰ ζύγισε κ' ἔπειτα βάλθηκε νὰ τὰ λιανίσει.

Σὲ λίγο ἡ Κυρὰ Κατίνα τὸν ἐρώτησε :

— Ἀλήθεια, Γιάννο ; λένε πὼς ἡ Χρυσούλα ἤθελε νὰ σοῦ δώσει τὴν κόρη της. Τὴν Ἑλένη.

— Κεῖλὰ τὰ λένε... Σωστά.

— Καὶ γιατί δὲν τὴν πήρες ;

— Μοῦ τὰ γάλασε ὁ ξάδερφός μου, ἔπειτα... εἶχα ἰδεῖ κ' ὄνειρο... Δὲ γινόταν τίποτα.

Ὁ Γιάννος μὲ μιὰ φοβερὴ μαχαίρα λιάνιζε μὲ εὐκολία μοναδική. Τὰξ, τὰξ, κάθε χτύπημα ἔφερνε τ' ἀποτέλεσμά του.

Κρατοῦσε ὀρθὸς μὲ τὸνα χεῖρι τὸ δεντροῦκι μὲ τὰ καταπράσινα φύλλα, πούχε ξεροζῶσει τὴ νύχτα, καὶ μὲ τᾶλλο χεῖρι λιάνιζε ρυθμικά. Τὰ κλαριά ἔπεφταν προστὰ στὰ πόδια του καὶ τελευταῖα τὸ κούτσουρο ποῦ τ' ἀπόμεινε στὸ χεῖρι, τὸ πέταγε πρὸ μακρὰ στὸ σωρό. Κι' ὁ Γιάννος ἐξακολουθώντας νὰ λιανίζει διηγῆθηκε ἥσυχα, χωρὶς νὰ σηκώσει κεφάλι. Τὸ λιάνισμα ἀκομπάνισσε τὴ διήγησή του.

— Κεῖνα τὰ χρόνια εἶχα πρόβατα μεσακὰ μὲ τὸ Ρούκα. Τὸ πρωὶ πάαινα γάλα μὲ τὸ γαῖδουρ' στὰ καλύτερα σπίτια στὸ Κολωνάκι. Τὸ βράδυ πάαινα γισούρτια. Πόδια νᾶχα καὶ λεπτὰ ὅσα ἤθελα. Εἶχα καὶ πόδια, ἔκανα καὶ παραδες. Ἔβλεπε ἡ μάνα της τὴν προκοπὴ μ' καὶ μᾶλεγε : «Θὰ σὲ κάνω γαμπρὸ Γιάννο! Περίμενε ἕνα-δυὸ χρόνια νὰ μπεῖ στὰ δεκάξ'. στὰ δεκαφτὰ τὸ κουρίτσο.» Καὶ γὼ σὰν τᾶκούγα, θυσία ὅλα ! Τῆς πάαινα γισούρτια, γάλατα. Ὡς καὶ τὴ νύχτα δὲν κοιμόμουν γιὰ νὰ πάω νὰ τῆς φέρω ξύλα, κ' ἔπειτα νὰ τῆς θγάλω νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι.

Σώπασε νιὰ μιὰ στιγμή ὁ Γιάννος νὰ λιάνιζε, λιάνιζε τώρα μὲ περισσότερὴ θέρη, κ' ἐξακολούθησε μὲ τὰ δόντια πρὸ σφιγμένα :

...Καὶ τότε εἶχα σκοπὸ ν' ἀνοίξω γαλατάδικο, στὸ Βατοαχοῆνησι. Ἀγόρασα μάλιστα κ' ἄλλο γαῖδουρ', κ' ἔνορασα τὰ αἶψα στὸν ξάδερφό μου στὸ χωριὸ καὶ νᾶσθει νὰ μὲ βοηθήσει.

Κι' ἦρθε. Σὰν τὸν εἶδα δὲν τὸν γνώρισα. Ψηλός,

ὠραῖος, νέος, λεβέντης, εἰκοσιδύο χρονῶ παλλικάρ'!

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ τὸν πῆγα στὸ Κολωνάκι νὰν τοῦ δείξω τὰ σπίτια, καὶ κάθε περέτρια ποῦ κατέβαινε τὴν κοίταζε κ' ἔστριβε τὸ μουστάκι τ', μιὰ στάλα μοτάκι ! Κι' ἔπειτα μοῦμίλαγε σ' ὅλο τὸ δρόμο γι' αὐτὴ, ὡς ποῦ φτάναμε σ' ἄλλο σπίτι κ' ἄντε πάλε !... Καὶ τότε μὲ ζῶσαν τὰ φίδια κ' εἶπα μέσα μ' : «Νὰ μὴν ἰδῆ τὴν Ἑλένη μ' » καὶ δὲν τοῦπα πὼς θὰ παντρεφτώ. Μὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογάω σὲ λίγες μέρες πέραγα ἀπ' τὸ σπίτι της. Ἐκείνη εἶτανε στὸ παραθύρ', ἐκεῖνος ἀπὸ κάτω, καὶ μίλαγε καὶ γελάγε. Ἐγὼ ἀνοίξα τὴν πόρτα καὶ πῆγα ἴσα στὴ μάνα της. Τὴ βρήκα στὸ πλυσταριὸ ποῦ καθούρντιζε καφέ. Κι' ἀμέσως μ' ἔβαλε μπροστὰ.

— Δὲν ντράπηκες μοῦ κάνει νὰν τῶχεις κρυφὸ παῖφες τὸν ξάδερφό σου; Ὅλος ὁ κόσμος τῆμαδε καὶ μεις τελευταῖοι, καὶ πάλ' ἀπὸ ξένους.

Δὲ μίλησα κ' ἔφυγα.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐκείνη στὸ παραθύρ', ἐκεῖνος ἀπέναντι στὸ καφενεῖο, κ' ἔκανε χάξι ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τὴν παραπάνω πάλε τὰ ἴδια, καὶ κάθε μέρ' αὐτὸ γινόταν. Σὲ καμμιὰ βδομάδα πάλε στὴν πόρτα μαζί καὶ γελάγε. Σὰν ἔκανα τὰ παράπονά μου στὴ μάνα της μοῦ εἶπε πὼς εἶμαι τρελλός, πὼς εἶναι τοῦ μυαλοῦ μου, καὶ πὼς δὲν εἶναι κακὸ τοῦ μᾶνε.

...Μὰ ἕνα βράδυ στὴν κάμαρα, πρὶν πλαγιάσμε, ἄφρα τὴ ντροπὴ στὴ μπάντα κ' εἶπα στὸν ξάδερφό μου.

— Κώστα, τ' λέω, μὴ μοῦ κάνεις ἀδικία, τὸ κουρίτσο μοῦ τῶχει ταμμένο ἢ μάνα τ', νὰ μοῦ τὸ δώσει, καὶ μὴ θάνεις ἐκεῖ τὸ νοῦ σου !

— Γιάννο, μ' λέει, τὸ κουρίτσο δὲ σὲ θέλει καὶ σὲ κουροῦδέβ', καὶ νὰ μὴ θάνεις ἐκεῖ τὸ νοῦ σου !

Δὲ μίλησα, πῆρα νύχτα τὸ γαῖδουρ' καὶ τὸ στεκοῦρ', κ' ἔφυγα, κ' ἐπῆγα στὸ βνὸ, καὶ τὰ χαράμματα ἔφερα στὴ μάνα της ὡς διακόσες ὀκάδες ξύλα.

Τῆς ἔκανα τὰ παράπονά μ' καὶ κείνη μὲ παργόρησε.

Σὲ καμμιὰ δεκαριὰ ἡμέρες μοῦ εἶπε πρωὶ πρωὶ ὁ ξάδερφός μου.

Γιάννο, θὰ φύγω, θὰ πάω ἀλλοῦ νὰ δλέψω, θέλω νὰ καζαντίσω κ' ἔπειτα νὰ στεφανωθῶ τὴν Ἑλένη.

Ἔπεσα στὰ πόδια τ'.

— Κώστα, τ' λέω, στὰ κόκκαλα τ' πατέρα σ', μὴ μοῦ κάνεις ἀδικία ! Θὰ πθάνω... ἄσε τὴν Ἑλένη μ'...

— Γιάννο, μ' λέει, ἔλα στὰ καλά σ', δὲ σὲ θέλει... Ἐμένα μὲ θέλει. Δώσαμε μάλιστα καὶ λόγο.

— Μᾶκανες μεγάλη ἀδικία, τ' λέω.

Τᾶφησα ὅλα σύξυλα κ' ἀνέβηκα στὸ βνὸ. Πῆγα δῶθε, πῆγα κείθε κ' ἔπειτα ἔπεσα μπρούμπα σὰ μεθυμένος στὰ χώματα, ὡς τὸ βράδυ ποῦ σιώθηκα νὰ φύγω. Γύρισα στὴν κάμαρα καὶ πλάγιασα.

Ἦστεο ἀπ' τὰ μεσάνυχτα μὲ πῆρ' ὁ ὕπνος καὶ τότε εἶδα ὄνειρο.

Ὁ Γιάννος σώπασε μὰ τὸ ἀκομπανιαμένο ἐξακολούθησε.

— Μὲ τι εἶδες Γιάννο :

— Ὁνειρο, σ' λέω, ὀλοφάνερο...

— Πὼς τὸ εἶδες Γιάννο ;

— Εἶδα πὼς τὴν ἀπάντησα στὸ δρόμο καὶ τάχα ἔκανα κρυφάνιο. Πρώτη φορὰ τῆς μίλαγα.

— Μὲ θέλεις ; τῆς κάνω.

— Σὲ θέλω, μ' λέει.

— Άντε πάμε στο χωριό να στεφανωθούμε. Και τάχα πώς θρεθήκαμ' στο Λιδωρίκι, στο σπίτι τ'ό δικό μ', τ' πατέρα μ'. Και τάχα πώς εΐτανε δυο πόρτες, σαν τὰ μεγάλα σπίτια τῆς Ἀθήνας.

— Στάσου!... τῆς λέω, κ' ἔκανα νὰν τὴν πιάσω, μὰ κείνη τάχα πὼς δὲν ἄκουσε καὶ μπῆκε σ' ἄλλη κἀμαρα. Ξωπίσω τῆς ἐγώ, κ' ἔκανα πάλε νὰν τὴν πιάσω, μὰ τάχα πὼς δὲν ἄκουγε κ' ἔμπαινε σ' ἄλλη κἀμαρα... Μάφηνυγε καὶ γύριζε τὶς κἀμαρες!... Καὶ κεὶ πὸν τὴν κινήγαγα, λυθῆκαν τὰ μαλλιά τῆς κ' ἔπεσαν στὶς πλάτες τῆς, χρυσάφ' ὡς τὰ ποδάρια!...

— Στάσου!, τῆς λέω, τί σῶκαμα;... καὶ σὰ νὰ κοιτοστάθηκε καὶ κεὶ πὸν πᾶαινα νὰν τὴ πιάσω, ἄντε πάλε, σ' ἄλλη κἀμαρα.

...Νὰ μὴν τὰ πολυλογᾶω, πάλι ζύγωνα νὰν τὴ πιάσω μὰ σὰν τὴν ἄγγιξαν τὰ χέρια μου χάρηκε! Καπνὸς γένηκε! Καὶ τάχα ἔφαχνα τὶς κἀμαρες μὰ δὲν εἶτανε πουθενά! Καὶ τάχα ἄνοιξα τὸ παραθύρ' κ' εἶτανε νύχτα καὶ τὴ φώναζα, καὶ τὴ φώναζα!... Καὶ κεὶ ξύπνησα.

Εἶμιον ἰδρωμένος κ' ἀμέσως σκώθηκα καὶ κάθισα στὴ θελέντζα καὶ εἶδα πὼς εἶταν ὄνειρο, ὄνειρ' ὀλοφάνερο.

...Καὶ τότε ἄρχισα νὰ κλαίω, νὰ δέρνομαι καὶ νὰ ψυχοπονιέμαι :

«Άντε Γιάννο μ', στράφη θὰ πᾶς; δὲ θὰ παντρευτῆς, τὸ εἶδες ὄνειρ' ὀλοφάνερο, δὲ θ' ἀφίσης ἀπογόνους Γιάννο!»

...Καὶ κείνη τὴ βραδεῖά σκέφτηκα γιὰ τὴ ματαιότη' ὄλου τοῦ κόσμου!... κ' ἔκλαψα γιὰ τὴ μάννα μ', γιὰ τ' ἀδέρφια μ', γιὰ τὸν πατέρα μ', κ' ἤθελα πάλε νὰ θυγῶ ὄξου, ν' ἀνασάνου, μὰ νὰ σου! παίει μὴ θροухή, μὰ τί θροухή, κατακλυσμός τ' κόσμου!

Κ' ἔπεσα πάλε στὴ θελέντζα καὶ πάλε ὄνειριάστηκα. Κ' εἶδα πάλε τὴν Ἡλένη, καὶ πάλε εἶμαστε στὸ χωριγιό. Μὰ εἶταν κ' ὁ ξάδερφός μ', καὶ τάχα εἶταν ἐκεῖνος πὸν θὰ τὴν ἔπαιρνε γυναίκα' τ'. Φόργε τὰ γιορτινά τ', γιὰ νὰ στεφανωθεῖ καὶ κεὶ πὸν εἶταν πλάι τ' τοῦφυγε κ' ἔτρεχε νὰν τὴ πιάσει. Κ' ἐκείνη ἔμπαινε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι κ' ἔτρεχε κείνος ξωπίσω τῆς, μὰ μὴ γιὰ τ' φώναζε «Ἐφυγε!... Πάει σὴν Ἀθήνα!» καὶ ξύπνησα, κ' εἶδα πὼς εἶταν ὄνειρο, ὄνειρ' ὀλοφάνερο. Σκέφτηκα πάλε κ' εἶπα : «Ὅχι δὲ θὰ τὴν πάρει, οὐτ' ἐγὼ οὐτ' ἐκεῖνος θὰ τὴν πάρῃ. Καὶ σκώθηκα. Εἶχε ξημερώσει, καὶ πῆγα νὰν τὸν ἀνταμώσω. Τὸν ἀνταμώσω λίγο παρακάτω πῶδινε γάλα.

— Κώστα, τ' λέω, δὲ θὰ τὴν πάρεις τὴν Ἡλένη.

— Εἶσαι τρελλός, μ' λέει. Θὰν τὴν πάρω.

— Ἀπόψε, τ' λέω, εἶδα ὄνειρο, ὄνειρ' ὀλοφάνερο.

Καὶ τοῦ εἶπα τ' ὄνειρο.

Κοντολοῆς, σὲ κανὰ μῆνα, ἦρθε ὁ ἀδερφός τ' ἀπ' τὴν Ἀμερικῆ.

— Τί κάνεις ἐδῶ, τ' λέει. Ἄντε κεὶ κάτω, νὰ κάνεις παράδες, νὰ γένεις ἄνθρωπος, κ' ὕστερα νᾶρθεις νὰ παντρευτῆς. Ἐκεῖνος δὲν ἤθελε μὰ ὁ ἀδερφός τ' τοῦβγαλε τὸ εισιτήριο ἴσα γιὰ τὴν Ἀμερικῆ.

...Καὶ τρεῖς μέρες πρὶν φύγει, τὴν Κυριακῆ, ἀρβωνιάστηκε. Φαγιά, γλυκά, ἴτουλμάδες, ὄλα ξόδεψ' ὁ ἀδερφός τ', καλὸς καὶ πλούσιος ἄνθρωπος. Καὶ στὸ τραπέζ' ὁ Κώστας ὄσες βολὲς τὴν κοίταζε βουρκῶναν τὰ μάτια τ', ἐγὼ ὄμως κρυφογέλαγα γιὰτ' εἶξερα πὼς δὲ θὰν τὴν πάρει.

Ἐφυγε μὲ τὸ καλό. Σὲ τρεῖς μῆνες πῆγα σὲ σπίτι τῆς.

— Τί μαθαίνεις, τῆς λέω ἀπ' τὸν Κώστα;

— Καλὰ εἶν', μ' λέει, μὴ γράφει πὼς τὸ πουκάμισο πὸν τοῦραφα τ' πέφτει στενό.

Πάλι ἄφησα καὶ περᾶσανε τρεῖς τέσσερις μῆνες, ξαναπασιῶω.

— Τί σ' γράφ' ὁ Κώστας;

— Καλὰ εἶναι!...

— Χάρηκε ἓνα γράμμα, μ' φωνάζει ἡ μάννα τῆς, μόνο μὴ καρποστάλ μᾶς ἔστειλε.

Σὲ κανὰ χρόνον ἦρθε ὁ ἀδερφός τ' ἀπ' τὸ Λιδωρίκι.

— Τί χαμπάρια ἀπὸ τὸν Κώστα;

— Καλὰ, μ' λέει, ἔκανε προκοπή. Ἄνοιξε γαλατάδικο μὲ σύντροφο, μόνο τὸ κουρίτσ' πὸν δὲν τὸ θέλει, καὶ μ' γράφει νὰ χαλάσω τὸν ἀρραβῶνα. Κ' εἶμαι νὰ σκάσω γιὰτ' εἶναι καλὸ τὸ κουρίτσ' καὶ μὲ ἀνατροφή. Δὲν τὸ παίρνεις ἐσύ, μ' κάνει, ἔτσι μὲ τὸ γέλοιο.

— Ὅχι, τ' λέω, οὔτε ὁ Κώστας θὲ νὰν τὴν πάρῃ οὐτ' ἐγὼ. Τὸ εἶδα ὄνειρ' ὀλοφάνερο, οὐτ' ἐγὼ, οὐτ' ἐκεῖνος. Καὶ τοῦ εἶπα τ' ὄνειρο.

Τὴ Λαμπρῆ κλείνουν τὰ δέκα χρόνια. Τὸ κουρίτσ' εἶν' ἀκόμ' ἀνύπαντρο. Τώρα μὲ βλέπ' καὶ κάνει πῆς δὲ μὲ βλέπ', μὰ ἡ μάννα τ' σὰ μ' ἀνταμώσει μοῦ μλάει. Τὶς προῶλλες πὸν τὴν εἶδα πίσω ἀπ' τὴν Ἀνάληψη μ' λέει :

— Ἐχτισα δυὸ κἀμαρες ἀκόμα. Τώρα παίρνω ἐνενηῆτα ἔφτὰ δραμὲς τὸ μῆνα νοίκια, καὶ κάθμαι κιόλας.

— Νὰ τὰ χαίρεσαι, μὴ καλὴ τύχη γιὰ τὴν Ἡλένη σ'.

— Μακάρο! μ' λέει. Ἀπὸ τὸ στόμα σ' καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτὶ... Μὰ ἔλα πὸν δὲ θέλει πὰ γαλατάδες... Ἐχει καὶ δικιο. Βλέπεις τώρα ἔχει κοτζάμ σπίτι, εἶναι νοικοκυρὰ ἀπὸ τίς πρῶτες, ἔχει μεγαλεῖο ἀπάνω τῆς καὶ θέλει ἀξιοματικό!

Ἡ Κυρὰ Κατίνα δὲ μίλησε. Ὁ Γιάννος ἔξακολούθησε ἀκούρατος νὰ λιανίζει. Σὰν τέλειωσε, σκουπίσε τὸν ἰδρώτα του, μάζεψε τὰ πράγματά του, πῆρε τὰ λεπτὰ, τάβαλε μὲ προσοχὴ σὲβ σελάχι, εὐχαρίστησε κ' ἔφυγε.

Ἡ ἡμέρα Μαρτιάτικη, μ' ἓναν οὐρανὸ καταγάλο, ζεστὴ καὶ ὄμορφη. Καὶ ἡ ἀλλῆ γιὰ ὄρα μύριζε βουνὸ καὶ θυμάρι πὸν πάτησε ἀλύπητα τὴν περασμένη νύχτα τὸ τσαρούχι τοῦ Γιάννου.

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

ΕΞΕΔΟΘΗ

Ε. ΠΟΥΑΣΣΟΝ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

(Β^α ἔ-δοση)

Πουλιέται σὲ ὄλες τὶς Νεολαῖες καὶ Τμήματα τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος.

Στὴν Ἀθήνα : Ὀδὸς Εὐριπίδου 14.